

[Gudme.]

tænkningen indeholder udkast til, er som før sagt ikke den store reform. Men måske kunne den være ganske nyttig endda. Det er en bestemmelse om, at enhver pengeudlåner for långivningen skal give låneren klar besked om den effektive rente. De pæne långivere, realkreditinstitutionerne, har en sådan pligt i forvejen, og så ville det da vist være helt i sin orden, om også de andre, herunder de mindre pæne, fik den samme pligt. Står denne oplysning ikke i pante- eller gælds-brevet, kan kreditor efter forslaget ikke kræve højere rente end Nationalbankens diskonto. I dag må vi vistnok efter at have gennemført nogle nye morarentebestemmelser omskrive dette til Nationalbankens diskonto plus 2 pct., men det er jo også en rimelig rente.

En sådan lovbestemmelse ville være i tidens ånd. Det er pligtig forbrugeroplysning med en effektiv sanktionsvirkning, hvis det ikke overholdes. Det er givet, at der findes folk, der i fortvivlet pengemangel lader hånt om den advarsel, som herved fremkaldes. Men der vil være mange andre, som forskrækkes og siger nej tak til tilbuddet, når den reelle forrentning bliver klart oplyst.

Ministeren er i sin redegørelse i fredags inde på forskellige lovgivningsområder, vi også burde beskæftige os med, og nogle af dem ser vi allerede på i forbindelse med den lovgivning, der for øjeblikket arbejdes med her i huset. I det store og hele kan jeg give ministeren medhold på de punkter, han nævner, men nogle af dem skal vi være varsomme med at tillægge for stor vægt, i hvert fald i den udformning, de foreløbig ligger til behandling her i tinget.

Det gælder således forslaget om ny aktieselskabslov og en ny lov om anpartsselskaber. I visse retninger vil vi kunne holde det usunde i ave, i andre risikerer vi, at det får lettere spil. Derimod er det sikkert rigtigt, at det ville være en gevinst, om likvidationer i højere grad kommer under det offentlige og kreditorernes kontrol. Det er i dag ikke altid særlig betryggende, at de, der har præsteret at køre et selskab i sæk, også bagefter kan få ret frit spil med hensyn til boets afvikling. Det gør ingen fortræd, hvis det er hæderlige folk, der ikke har haft held med at drive en sund forretning, men det er

galt, hvis det er uhæderlige mennesker, som har drevet usund forretning.

Det er også rigtigt, at vi kan nå visse resultater inden for tinglysnings- og pantebrevsvæsenets område. Jeg ser således, at der nu er forståelse for det gavnlige i, at den såkaldte tvangsauktionsklausul bliver en fast bestanddel i et pantebrevs vilkår. Og jeg roser mig i al ubeskedenhed af at være den, der et par gange i fjor og i år har henvendt justitsministerens opmærksomhed på forholdet.

Jeg kunne tilføje et andet lille eksempel, således at justitsministeren kan erfare det fulde omfang af sine egne fortjenester. Det kan han af og til have brug for. I den hidtidige pantebrevsformular er det sådan, at en kreditor kan opsiges pantebrevet til indfrielse, hvis en anden kreditor gør udlæg i pantet. Det er en kedelig bestemmelse, som til alt held kun meget sjældent har været benyttet; men det er da sket af og til.

For nogle år tilbage skaffede jeg en klient, hvis ejendom var på vej til tvangsauktion, et lån i en bank — hvis navn der ikke er nogen grund til at nævne. Lånet var til en fornuftig kurs og sædvanlig rente, så det så jo meget godt ud. Men klienten var en økonomisk sjuskemikkel, der havde klatgæld mange steder, og derfor kom der hurtigt på ny udlæg i ejendommen, et lille udlæg af størrelsesorden 1.000 kr. eller mindre. Resultatet: bankpantebrevet af størrelsesorden 80.000 kr. blev straks opsagt, ejendommen kom på auktion, og hele pantegælden var i løbet af et års tid hjemme i bankens kasse igen, inklusive forrentning, omkostninger og kurstab. Altså en rask lille forretning, der er fuldt ud legal, men temmelig usmagelig.

Hvis justitsministeren autoriserer den formular til pantebreve, vi har set udkast til, og hvis vi samtidig også får tvangsauktionsklausulerne gjort til hvermands eje, så er det slut med den trafik, og det er godt det samme.

Det vil fremgå af de eksempler, jeg har nævnt, at vi, hvis vi i fællesskab skal ud med botaniserkassen, vil kunne finde ejendommelige frugter både i den civile og den kriminelle lovgivning. Konkursloven har ministeren nævnt. Lejelovgivningen har andre nævnt. Jeg kunne nævne den mulighed for at fremsætte indsigelser over for